

PAUILLAC

Een keuze van Crus Bourgeois

Vraaggesprek tussen Bernard Ginestet en Alexis Lichine, toen eigenaar van Château Prieuré-Lichine, vóór 1985:

B.G.: " Drink jij, als groot vakman, buiten deze uitzonderlijke gelegenheden vaak premiers crus?"

A.L.: " Eigenlijk zelden. Bij de premiers crus gaat het vaak om de mooie schijn. In het algemeen zijn het erg grote flessen, maar ik begrijp dat veel mensen ze nodig hebben om zichzelf het gevoel te geven mee te tellen in de maatschappij. Mensen die premiers crus kopen zijn in de regel beginners op wijngebied, nieuwe rijken die nog veel moeten leren. Maar je vindt er ook echte kenners tussen die op zoek zijn naar de wijn die alle andere voorgoed in de schaduw stelt. Je moet in ieder geval over een flinke financiële armslag beschikken, wil je deze liefhebberij tegenwoordig kunnen veroorloven."

Deze historische uitspraak die méér dan 20 jaar oud is, blijft tot op vandaag bijzonder actueel !

A.L. vervolgt verder: " Er bestaan in de Médoc en elders, gelukkig nog andere goede wijnen dan die welke na de Wereldtentoonstelling van 1855 officieel op een lijst werden gezet en daar mag iedereen, van wijnbouwer tot consument, blij om zijn."

Geschiedenis.

Lang voordat Pauillac de wijnhoofdstad van de Médoc zou worden, was het al een belangrijk centrum voor bronsverwerking. Spaans koper uit het zuiden en Keltisch tin uit het noorden (Engeland en Bretagne) vonden elkaar op dit punt om de beroemde legering te vormen.

Voor schepen was en blijft Pauillac één van de beste aanlegplaatsen langs de linkeroever van de brede Gironde. Hier lieten de schepen zich vroeger door de getijdenstromen meevoeren, bij vloed landinwaarts richting Bordeaux, bij eb naar de open zee. Aan deze gunstige ligging langs het water heeft Pauillac zowel zijn ontstaan als zijn economische ontwikkeling te danken. In de middeleeuwen moest elk schip dat de rivier wilde opvaren één loods en vier matrozen uit Pauillac aan boord nemen. Dit feodale recht bleef gehandhaafd tot aan de Franse Revolutie.

Deze officiële controledienst voor de gezondheid moest aan boord vaststellen waar de lading vandaan kwam en waaruit deze bestond. Tegelijkertijd werd de bemanning onderzocht naar één of andere besmettelijke ziekte. Bij de geringste twijfel werd het schip in quarantaine gelegd aan het Ile de Patiras in de Gironde. De stad Bordeaux betaalde voor het nut van dit " ziekteverend schild in Pauillac " jaarlijks 1.500 pond, die werden afgeboekt als verzekeringspremie.

Ingevolge de aanleg van spoorwegen, de opkomst van de auto en autosnelwegen en de groei van het luchtvaartverkeer heeft het maritieme leven van Pauillac veel aan betekenis ingeboet.

Vandaag is de haven van Pauillac één van de beste aanlegplaatsen voor pleziervaartuigen. Ieder jaar leggen hier schepen aan om via het Canal du Midi ' over land ' naar de Middellandse Zee te varen.

Wijnvaten en schepen hebben veel met elkaar te maken. Het laadvermogen van een schip wordt nu nog aangegeven door het aantal vaten dat het aan boord kan nemen:

$$\begin{aligned} 1 \text{ ton} &= 1.000 \text{ kg gewicht} = 1,44 \text{ m}^3 \\ &= 4 \times 1 \text{ barrique van } 225 \text{ liter} \end{aligned}$$

Een ander verband betreft de afbakening van de vaargeulen op de Gironde. Drijvende tonnen die met de rivierbodem zijn verbonden, tonen aan de schippers de richting voor een veilige vaart. Deze eerste boeien werden uitgevonden door een Vlaams koopman, Conrad Gaussen, die zich in Bordeaux had gevestigd en er nu nog een straatnaam heeft.

Het kuipersvak kende in Pauillac een sterke ontwikkeling. Lang geleden werden de barriques gemaakt uit kastanje-, elzen- en beukenhout. Pas vanaf de 17de eeuw werd ook eikenhout gebruikt. In 1680 waren in Pauillac 10 kuiperijen, 70 jaar later was dit aantal verdubbeld.

De wijn die hier in de middeleeuwen geproduceerd werd, diende voornamelijk om in de privé-behoefte van de pachtboeren en hun familieleden te voorzien. Slechts een klein deel van de productie was bestemd voor de goeude burgerij en voor de zeemanskroegen.

De ontwikkeling van het aantal wijngaarden heeft ruim 3 eeuwen geduurd. In de loop van de 16de en 17de eeuw begonnen de wijngaarden aan hun uitbreiding. De uitbreiding van de wijngaarden werd gestimuleerd door het "bourdieux" pachtsysteem, waarin de pachter zijn pacht in natura kon betalen door een deel van de oogst aan de grondeigenaar af te staan. Verscheidene rijke kooplieden uit Bordeaux investeerden op die manier in de Médoc, met twee gevolgen:

- de herverkaveling van de landbouwgrond.
- Het ontstaan van een nieuwe economie waarin niet langer het overleven centraal stond, maar wel het winst maken.

Het feit dat de Médoc-wijnen goed in de smaak vielen maakte hen uitstekend geschikt om op steeds grotere schaal te worden verhandeld.

In december 1724 bracht de rentmeester van Guyenne, Claude Boucher, een rapport uit aan de Raad van State, waarin hij zich verontrust uitliet over deze planterskoorts, die volgens hem onvermijdelijk moest leiden tot voedselschaarste, want de wijnstok was bezig alle andere gewassen (vooral koren) van het veld te verdrijven. Montesquieu, die president was van het parlement van Bordeaux en zelf zeer actief in de wijnbouw, verdedigde het standpunt dat voor goede wijn altijd wel een afzetgebied te vinden is!

In Pauillac was Jacques de Ségur de eerste die op grote schaal nieuwe wijnstokken liet planten. De beste Graves-gronden van Pauillac werden opgekocht door een 20-tal investeerders, onder wie

- Jean - François Pontet (Pontet - Canet)
- Ducasse (Grand - Puy - Ducasse)
- Croizet (Croizet - Bages)
- Joseph de Brane (Brane - Mouton, later Mouton - Rothschild)

Met een dergelijke invasie van hoge heren werd de maatschappelijke structuur van Pauillac ingrijpend gewijzigd. In minder dan 50 jaar was de samenleving volledig overgeschakeld op het produceren van wijn. Nieuwe woonhuizen, wijnkelders, ateliers en opslagplaatsen werden gebouwd: de oppervlakte van het stadje verdubbelde in 50 jaar tijd. Rond 1795 telde Pauillac slechts 20 grootgrondbezitters, 30 jaar later had dit aantal zich vervijfvoudigd!

Het idee dat een oude wijn meer waard was dan een jonge was langzamerhand doorgedrongen tot de meer deskundige inkopers, die er hun voordeel mee deden. Zij kochten direct na de vendange de jonge wijn op om hem in kelders op te slaan en te laten rijpen, en vervolgens met winst van de hand te doen. Makelaars speelden bij deze transactie de hoofdrol. Via de prijscouranten die zij uitgaven, werd voor het eerst de term "cru classé" geïntroduceerd. Deze term werd alleen in de Médoc gehanteerd, want de productie van de meeste betere wijnen evenals alle kennis die daartoe nodig was, bleef geconcentreerd op deze kleine landtong die toen reeds in de gretige belangstelling stond van binnen- en buitenlandse wijnkenners uit de hoogste kringen.

PAUILLAC vandaag

Pauillac is een gemeente in het Franse departement GIRONDE (regio Aquitanië) en telde 5.242 inwoners in 2005. Pauillac maakt deel uit van het arrondissement LESPARRE-MEDOC, heeft een oppervlakte van 22,8 km² en de bevolkingsdichtheid is 229,2 inwoners per km². Het is gelegen op 50 km van Bordeaux, 250 km van Spanje, 300 km van Toulouse en 610 km van Parijs.

De Médoc-wijnstreek kent 2 regionale appellations, Médoc en Haut-Médoc, en één van de zes gemeentelijke appellations is Pauillac. De appellation Pauillac omvat 1.204 hectare (in 2005), die verdeeld zijn over een 150 eigenaars.

De 6 gemeentelijke appellations:

	In 2005:	Ha wijngaarden	voor een productie van	HI
- Margaux		1.423		62.725
- Saint-Estèphe		1.233		60.996
- Pauillac		1.204		53.615
- Saint-Julien		899		42.362
- Listrac		668		32.224
- Moulis		634		29.873

Pauillac heeft een cave coöperatieve waarbij 120 wijnbouwers zijn aangesloten, met als etiket " La Rose Pauillac ". Deze coöperatieve houdt de kleinere ondernemers actief die anders zoals in Margaux en Saint-Julien, door de Grand Crus van de kaart zouden zijn geveegd.

De grenzen van de AOC Pauillac vallen grotendeels samen met de gemeentegrenzen. De AOC-grenzen worden afgebakend door sloten en riviertjes:

- aan de zuidkant, door de Juillac, een beekje dat uitmondt in de Gironde,
- in het noorden, door de Jalle du Breuil, die de grens vormt met Saint-Estèphe.

De hiërarchie in de Crus Classés werd op last van Napoleon III in 1855 wettelijk vastgesteld in een officieel klassement van de prijs-kwaliteitsverhoudingen (" Crus Classés du Médoc ")

In de Premiers tot de Cinquième Crus vinden wij 18 Châteaux uit Pauillac terug, waarvan 3 Premiers Crus Classés (Lafite-Rothschild, Latour en Mouton-Rothschild).

In de nieuwe klassering " Le Classement des Crus Bourgeois du Médoc " van 2003 telt Pauillac geen Cru Bourgeois Exceptionnel,

zijn er 4 Crus Bourgeois Supérieurs (Ch. Colombier-Monpelou, Ch. Fonbadet,
Ch. Haut-Bages Monpelou en Ch. Pibran)

en 3 Crus Bourgeois (Ch. La Fleur Milon, Ch. Plantey en Ch. La Fleur Peyrabon).

Bibliografie : PAUILLAC, Bernard Ginestet, Elsevier 1985

Guide Hachette des Vins 2007, Paris september 2006